

NATUURHISTORISCH MAANDBLAD

NATUURHISTORISCH GENOOTSCHAP IN LIMBURG

JAARGANG 107, 2018

COLUMNS

A. Lenders: PlantaardigII afl. 1
A. Lenders: KuitenbijtersII afl. 2
A. Lenders: GestuntelII afl. 3
A. Lenders: HaaibaaiII afl. 4
F. van Westreenen & L. Wortel: Eigenzinnige orchideeënII afl. 5
A. Lenders: TaalvaardigII afl. 6
A. Lenders: Virtuele wereldII afl. 7
M. Lejeune: PlantenpraatII afl. 8
A. Lenders: Wilde ganzenII afl. 9
A. Lenders: BomenII afl. 10
A. Lenders: Succesvolle bevruchtingII afl. 11
A. Lenders: TekengedragII afl. 12

ALLERLEI

E. de Grood & H. Tolkamp: Rector Cremers penning uitgereikt aan Ton Breuls	15
--	----

FLORA EN VEGETATIE

P. Coesel: Terugkeer van sialgalen in de Peelvennen bij Nederweert	11
J. Claessens, J. Kleynen & G. Verschoor: De Mannetjesorchis in Zuid-Limburg. Deel 1. Onderzoek naar toestand en vitaliteit	73
H. Jacquemyn, M. Waud & R. Brys: Achteromkijken om beter vooruit te kunnen zien: toekomstperspectieven van Purperorchis in de Voerstreek	81
T. Henneresse, T. Merckx & D. Tyteca: Vruchtzetting bij het Soldaatje in het natuurreservaat Vrakelberg	88
G. Verschoor, J. Claessens & J. Kleynen: De Mannetjesorchis in Zuid-Limburg. Deel 2. Karakteristiek van de groeiplaatsen	92
J. Claessens & J. Hermans: Muizenstaart in Zuid-Limburg	245

WEEKDIEREN

G. Majoor & S. Keulen: Mollusken van de Berghofweide	17
G. Majoor: De Zoetwaterneriet na 50 jaar terug in Limburg	174

INSECTEN EN ANDERE GELEEDPOTIGEN

J. Hermans: <i>Cylindromyia bicolor</i> , een nieuwe sluiplvlieg in de Meinweg	1
A. Lenders: Seksuele dimorfie bij grote waterroofkevers	3
Th. Zeegers, J. Smit & J. Noordijk: Opgelet voor de Aziatische hoornaar	28
A. Lenders: Ecologie en verspreiding van de geelgerande waterroofkevers in Limburg. Deel 1. De Gewone geelgerande waterroofkever (<i>Dytiscus marginalis</i>)	40
R. Akkermans: Een jaar Wantsenstudiegroep	47
R. Tilmans: De Behaarde bijenwolf in Limburg	53

A. Lenders: Ecologie en verspreiding van de geelgerande waterroofkevers in Limburg. Deel 2.	
De Veengeelgerande waterroofkever (<i>Dytiscus dimidiatus</i>)	113
R. Felix, P. van Hoof, P. Hoppenbrouwers, V. de Jong & R. Krekels: Insecten in de Limburgse goudgroene natuur.	
Driejarig onderzoek naar libellen, dagvlinders en sprinkhanen & krekels	125
A. Lenders: Ecologie en verspreiding van de geelgerande waterroofkevers in Limburg. Deel 3.	
De Gevlekte geelgerande waterroofkever (<i>Dytiscus circumflexus</i>)	143
J. Slaats: Dagvlinders van de Mariapeel	165
R. Beenen: Bladkevers van het zuidelijke deel van Nationaal Park De Meinweg	179
A. Lenders: Ecologie en verspreiding van de geelgerande waterroofkevers in Limburg. Deel 4.	
De Noordse geelgerande waterroofkever (<i>Dytiscus lapponicus</i>)	189
R. Beenen: De Judasboomkever, een onschadelijke exoot in Nederland	197
A. Lenders: Ecologie en verspreiding van de geelgerande waterroofkevers in Limburg. Deel 5.	
De Zwartbuikgeelgerande waterroofkever (<i>Dytiscus semisulcatus</i>), de Brilgeelgerande waterroofkever (<i>Dytiscus circumcinctus</i>) en de Brede geelgerande waterroofkever (<i>Dytiscus latissimus</i>)	239

REPTIELEN EN AMFIBIEËN

H. van Buggenum, R. Geraeds, T. Leerschool & A. Lenders: De Heikkikker en de Bruine kikker op de Beegderheide.	
Onderzoek naar kooractiviteit en populatieontwikkeling	33
R. Geraeds: Schuil-, overwinterings- en eiafzetplekken van Zandhagedissen in de Driestruik	62
P. Puts & H. van Buggenum: Boomkikkers in het dal van de Vulensbeek.	
De negatieve invloed van de Amerikaanse zonnebaars op een bedreigde kikkersoort	135
P. van Hoof & B. Crombaghs: Negen jaar kweek en (her)introductie van de Knoflookpad in Limburg	203
H. van Buggenum: Populatieonderzoek aan de Bruine kikker in Midden-Limburg. Dichtheden en trends in de periode 1989-2018	211
Ph. Bossenbroek & H. Hendriks: Verspreiding van Levendbarende hagedis en Hazelworm in het Leudal	217
A. van Grinsven: Verplaatsing van een populatie Kamsalamanders. Bijsturing in de standaards voor de onderzoek- en vangmethodiek	221
A. Lenders: De invloed van de Medicinale bloedzuiger op amfibieën. Opmerkelijke waarnemingen in Nationaal Park De Meinweg	225
R. Geraeds: Reptielen in het smalste stukje Nederland	229
H. van Buggenum: Populatieonderzoek aan de Boomkikker op de golfbaan Echt-Susteren.	
Kolonisatie van een recreatief gebruikt leefgebied	234

ZOOGDIEREN

J. Moonen: Een waarneming van een bijzondere slaapmuis uit Born	49
P. Lemmers, B. Crombaghs, R. Aukema & W. Tegels: Is de Otter terug in Limburg?	
Eerste bevestigde waarneming van een Otter (<i>Lutra lutra</i>) in Limburg na ruim 25 jaar afwezigheid	105
S. Jansen: Eekhoornbescherming in de gemeente Roerdalen: een kwestie van bruggen slaan	108

GEOLOGIE, GEOMORFOLOGIE, MINERALOGIE EN PALEONTOLOGIE

J. Jagt & R. van der Ham: Opmerkelijke Luiks-Limburgse Krijtfossielen. Deel 31. Penhorens, penhorens en nog eens penhorens	24
J. Jagt & L. Goffings: Opmerkelijke Luiks-Limburgse Krijtfossielen. Deel 32. Weinig plek nodig	120
J. Jagt, N. de Blok, P. van Knippenberg: Opmerkelijke Luiks-Limburgse Krijtfossielen. Deel 33. Opgesloten in een graafgang – toeval of niet?	149
J. Jagt, M. Deckers, M. van Es, J. Severijns & S. Smits: Opmerkelijke Luiks-Limburgse Krijtfossielen. Deel 34. Misvormde haaiantanden	251
R. de Waal, R. Bijlsma & H. Massop: Bodemerrosie in en rond Natura 2000-gebieden in het Heuvelland.	
De herkenning en beoordeling van erosie en sedimentatievormen	159

ONDER DE LOEP (door *M. Lemmens*)

Resultaten van het project 'Onder de loep'. 'Citizen science' in Limburg	57
Nijlgans en Grote Canadese gans	68
Brede wespenorchis	101
Heggenrank	122
Bosbeek- en Weidebeekjuffer	141
Kolibrievlinder	151
Japanse duizendknoop	176
Rotsheidenetwants	200
Zilverreigers	256

BOEKBESPREKINGEN

N. van den Bergh, H. Brinkhof, F. Mandigers & P. Thissen, 2017. Het Koningsven. Ontstaan, ontginning en herstel van een veengebied bij Milsbeek, Ottersum en Ven-Zelderheide (<i>I. Schugard</i>)	30
C. Dietz & A. Kiefer, 2017. Veldgids vleermuizen van Europa (<i>T. Lenders</i>)	50
F. van Bommel, S. Vreugdenhil & M. La Haye, 2015. De Das (<i>H. Heijligers</i>)	50
S. Falk, 2017. Veldgids bijen voor Nederland en Vlaanderen (<i>J. Hermans</i>)	70
C. Kreutz, 2017. Basisgids Orchideeën (<i>A. Ova</i>)	102
A. Grosscurt, 2017. Plantengallen (<i>G. Verschoor</i>)	255
A. van den Bremer, 2018. Basisgids Composieten (<i>O. Op den Kamp</i>)	255
J. Schaminée, R. Haveman, P. Hommel, J. Janssen, I. de Ronde, P. Schipper, E. Weeda, K. van Dort & D. Bal, 2017. Revisie Vegetatie van Nederland (<i>O. Op den Kamp</i>)	255

RECENT VERSCHENEN (door *G. Verschoor*)

A. Kerres, 2017. Amphibien und Reptilien im NSG Broichbachtal südlich Noppenberg und Wurmatal zwischen Herzogenrath-Straß und Zentrum. Abschließender Bericht 2015/2016	70
R. de Waal, R.J. Bijlsma, R. Hessel, P. Hommel, J. Kros, H. Massop & G. Noij, 2017. Noodzaak en lokaliserings van bufferstroken rond Natura 2000-gebieden in het Heuvelland	142
J. Smit, V. Kalkman & J. de Rond, 2018. Basisgids hommels	199
D. Kleijn, R. Bink, C. ter Braak, R. van Grunsven, W. Ozinga, I. Roessink, J. Scheper, A. Schmidt, M. Wallis de Vries, R. Wegman, F. van der Zee & Th. Zeegers, 2018. Achteruitgang insectenpopulaties in Nederland: trends, oorzaken en kennislacunes	199

ARTIKELEN IN ALFABETISCH VOLGORDE AUTEURS

R. Akkermans: Een jaar Wantsenstudiegroep	47
R. Beenen: Bladkevers van het zuidelijke deel van Nationaal Park De Meinweg	179
R. Beenen: De Judasboomkever, een onschadelijke exoot in Nederland	197
Ph. Bossenbroek & H. Hendriks: Verspreiding van Levendbarende hagedis en Hazelworm in het Leudal	217
H. van Buggenum: Populatieonderzoek aan de Bruine kikker in Midden-Limburg. Dichtheden en trends in de periode 1989-2018	211
H. van Buggenum: Populatieonderzoek aan de Boomkikker op de golfbaan Echt-Susteren. Kolonisatie van een recreatief gebruikt leefgebied	234
H. van Buggenum, R. Geraeds, T. Leerschool & A. Lenders: De Heikkikker en de Bruine kikker op de Beegderheide. Onderzoek naar kooractiviteit en populatieontwikkeling	33
J. Claessens & J. Hermans: Muizenstaart in Zuid-Limburg	245
J. Claessens, J. Kleynen & G. Verschoor: De Mannetjesorchis in Zuid-Limburg. Deel 1. Onderzoek naar toestand en vitaliteit	73
P. Coesel: Terugkeer van sialgen in de Peelvennen bij Nederweert	11

R. Felix, P. van Hoof, P. Hoppenbrouwers, V. de Jong & R. Krekels: Insecten in de Limburgse goudgroene natuur. Driejarig onderzoek naar libellen, dagvlinders en sprinkhanen & krekels	125
R. Geraeds: Schuil-, overwinterings- en eiafzetplekken van Zandhagedissen in de Driestruik	62
R. Geraeds: Reptielen in het smalste stukje Nederland	229
A. van Grinsven: Verplaatsing van een populatie Kamsalamanders. Bijsturing in de standaards voor de onderzoek- en vangmethodiek	221
E. de Grood & H. Tolkamp: Rector Cremers penning uitgereikt aan Ton Breuls	15
T. Hennesse, T. Merckx & D. Tyteca: Vruchtzetting bij het Soldaatje in het natuurreservaat Vrakelberg	88
J. Hermans: <i>Cylindromyia bicolor</i> , een nieuwe sluipvlieg in de Meinweg	1
P. van Hoof & B. Crombaghs: Negen jaar kweek en (her)introductie van de Knoflookpad in Limburg	203
H. Jacquemyn, M. Waud & R. Brys: Achteromkijken om beter vooruit te kunnen zien: toekomstperspectieven van Purperorchis in de Voerstreek	81
J. Jagt & L. Goffings: Opmerkelijke Luiks-Limburgse Krijtfossielen. Deel 32. Weinig plek nodig	120
J. Jagt & R. van der Ham: Opmerkelijke Luiks-Limburgse Krijtfossielen. Deel 31. Penhorens, penhorens en nog eens penhorens.	24
J. Jagt, N. de Blok, P. van Knippenberg: Opmerkelijke Luiks-Limburgse Krijtfossielen. Deel 33. Opgesloten in een graafgang – toeval of niet?	149
J. Jagt, M. Deckers, M. van Es, J. Severijns & S. Smits: Opmerkelijke Luiks-Limburgse Krijtfossielen. Deel 34. Misvormde haaiantanden	251
S. Jansen: Eekhoornbescherming in de gemeente Roerdalen: een kwestie van bruggen slaan	108
M. Lemmens: Resultaten van het project 'Onder de loep'. 'Citizen science' in Limburg	57
P. Lemmers, B. Crombaghs, R. Aukema & W. Tegels: Is de Otter terug in Limburg? Eerste bevestigde waarneming van een Otter (<i>Lutra lutra</i>) in Limburg na ruim 25 jaar afwezigheid	105
A. Lenders: Seksuele dimorfie bij grote waterroofkevers	3
A. Lenders: Ecologie en verspreiding van de geelgerande waterroofkevers in Limburg. Deel 1. De Gewone geelgerande waterroofkever (<i>Dytiscus marginalis</i>)	40
A. Lenders: Ecologie en verspreiding van de geelgerande waterroofkevers in Limburg. Deel 2. De Veengeelgerande waterroofkever (<i>Dytiscus dimidiatus</i>)	113
A. Lenders: Ecologie en verspreiding van de geelgerande waterroofkevers in Limburg. Deel 3. De Gevlekte geelgerande waterroofkever (<i>Dytiscus circumflexus</i>)	143
A. Lenders: Ecologie en verspreiding van de geelgerande waterroofkevers in Limburg. Deel 4. De Noordse geelgerande waterroofkever (<i>Dytiscus lapponicus</i>)	189
A. Lenders: De invloed van de Medicinale bloedzuiger op amfibieën. Opmerkelijke waarnemingen in Nationaal Park De Meinweg	225
A. Lenders: Ecologie en verspreiding van de geelgerande waterroofkevers in Limburg. Deel 5. De Zwartbuikgeelgerande waterroofkever (<i>Dytiscus semisulcatus</i>), de Brilgeelgerande waterroofkever (<i>Dytiscus circumcinctus</i>) en de Brede geelgerande waterroofkever (<i>Dytiscus latissimus</i>)	239
G. Majoor: De Zoetwaterneriet na 50 jaar terug in Limburg	174
G. Majoor & S. Keulen: Mollusken van de Berghofweide	17
J. Moonen: Een waarneming van een bijzondere slaapmuis uit Born	49
P. Puts & H. van Buggenum: Boomkickers in het dal van de Vulensbeek. De negatieve invloed van de Amerikaanse zonnebaars op een bedreigde kikkersoort	135
J. Slaats: Dagvlinders van de Mariapeel	165
R. Tilmans: De Behaarde bijenwolf in Limburg	53
G. Verschoor, J. Claessens & J. Kleynen: De Mannetjesorchis in Zuid-Limburg. Deel 2. Karakteristiek van de groeiplaatsen	92
R. de Waal, R. Bijlsma & H. Massop: Bodemerosie in en rond Natura 2000-gebieden in het Heuvelland. De herkenning en beoordeling van erosie en sedimentatievormen	159
Zeegers, Th., J. Smit & J. Noordijk: Opgelet voor de Aziatische hoornaar	28